

FUNDUSZE UNIJNE NA POGRANICZU, PERSPEKTYWY NA LATA 2014–2020

Sporządziła: Dorota Mikielska

Mador Finanse

ul. Osadnicza 21A/01

65-785 Zielona Góra

tel./fax 068 453 53 95

kom. 0 691 914 819

Projekt "Transgraniczna kooperacja, wymiana doświadczeń i edukacja stowarzyszeń, związków i cechów w branży kamieniarskiej" jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz środków budżetu państwa przy wsparciu Euroregionu Nysa.

W latach 2014–2020 Polska ma otrzymać 72,9 mld euro na realizację polityki spójności.

Według informacji zamieszczonych na stronie Ministerstwa Rozwoju środki te będzie można przeznaczyć na:

- badania naukowe i ich komercjalizację,
- kluczowe połączenia drogowe (autostrady, drogi ekspresowe),
- rozwój przedsiębiorczości,
- transport przyjazny środowisku (kolej, transport publiczny),
- cyfryzację kraju (szerokopasmowy dostęp do Internetu, e-usługi administracji)
- włączenie społeczne i aktywizację zawodową.

Podjęto już także inne istotne decyzje dotyczące perspektywy 2014–2020:

1. Podatek VAT w projektach dofinansowanych z Funduszy Europejskich będzie **kosztem kwalifikowalnym**, co oznacza utrzymanie możliwości jego refundacji,
2. Poziom dofinansowania unijnego w wysokości **85 proc.** (dla regionów mniej rozwiniętych) oraz **80 proc.** dla Mazowsza.

Środki, tak jak w obecnej perspektywie będą funkcjonować w podziale na programy operacyjne. I tak jak w obecnym rozdaniu będzie istniał podział na programy KRAJOWE i REGIONALNE.

Programy krajowe

W ramach funduszy polityki spójności będzie realizowanych 6 krajowych programów, w tym jeden ponadregionalny dla województw Polski Wschodniej. Ze względu na niezakończony jeszcze w Parlamencie Europejskim prace nad budżetem UE na lata 2014–2020, na programy krajowe nie została rozdzielona pełna kwota środków. Nie zostały także określone ostateczne proporcje w ogólnej alokacji pomiędzy Europejskim Funduszem Rozwoju Regionalnego a Europejskim Funduszem Społecznym. Dlatego też, na obecnym etapie nie można określić ostatecznych budżetów dla poszczególnych programów. Wstępną propozycję podziału przedstawia poniższa tabela.

Regionalne programy

Zgodnie z zapisami projektu Umowy Partnerstwa, na realizację 15 regionalnych programów zostanie przeznaczony ok. 60 proc. funduszy strukturalnych (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego i Europejski Fundusz Społeczny) dla tej kategorii regionów.

- Regiony słabiej rozwinięte

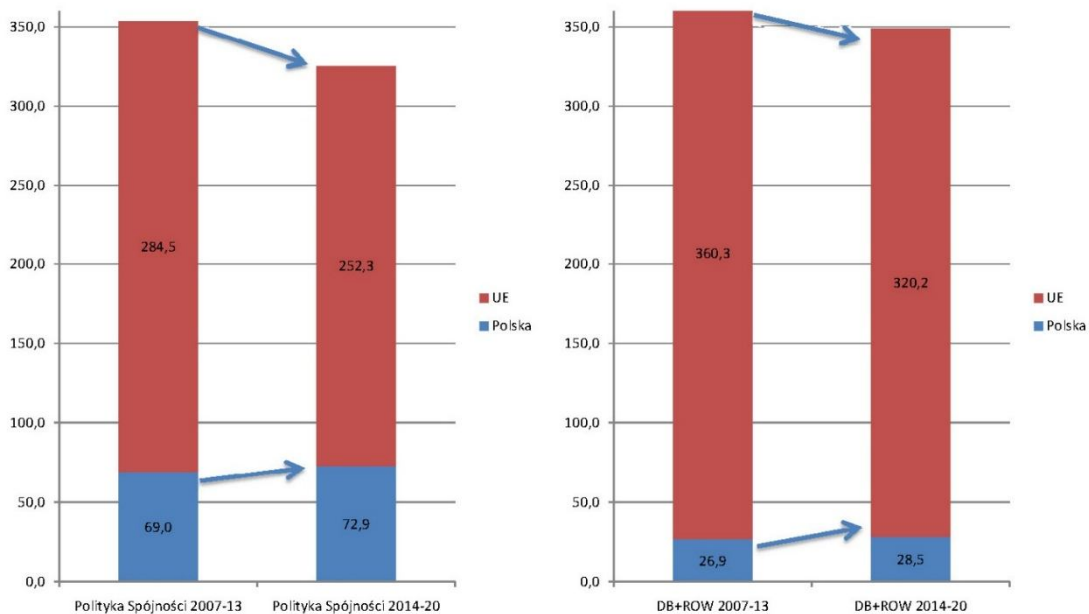
Przedstawione kwoty wynikają z podziału opartego na metodologii stosowanej przez Komisję Europejską. Ich składowymi są także dodatkowe fundusze pochodzące z podziału rezerwy programowej, czyli środki na Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT) oraz inne Obszary Strategicznej Interwencji (OSI).

Natomiast na realizację wspólnej polityki rolnej w latach 2014–2020 Polska wynegocjowała 28,5 mld euro.

Większe środki dla Polski w mniejszym budżecie UE

Mld euro, ceny stałe z 2011 r.

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich podzielony jest na działania realizowane na poziomie krajowym, regionalnym oraz lokalnym przez lokalne grupy działania.

W zależności od obszarów objętych poszczególnymi programami będą nimi zarządzać różne instytucje. Przykładowy podział kompetencji:

Ministerstwo Rozwoju Regionalnego

- środowisko, energetyka, transport – Infrastruktura i Środowisko
- program dotyczący innowacyjności, badań naukowych i ich powiązań ze sferą przedsiębiorczości– Inteligentny Rozwój
- rozwój kapitału ludzkiego– Wiedza, Edukacja, Rozwój
- program dotyczący rozwoju cyfrowego– Polska Cyfrowa
- program dla Polski Wschodniej– Polska Wschodnia
- programy dotyczące współpracy terytorialnej EWT– Program Współpracy Transgranicznej

Zarządy województw - 16 programów regionalnych

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

- program dotyczący rozwoju obszarów wiejskich
- program dotyczący rozwoju obszarów morskich i rybackich

A dla kogo będą środki i na jakie działania

Głównymi odbiorcami środków będą : jednostki samorządu terytorialnego, organizacje pozarządowe, inicjatywy klastrowe, ośrodki innowacji, przedsiębiorcy, rolnicy, rybacy.

Jednak, jeżeli chodzi o przedsiębiorców ciągle ważą się losy środków przeznaczonych na ich rozwój, nadal nie wiadomo czy środki te będą przekazywane w formie dotacji czy też niskooprocentowanych pożyczek.

WAŻNE

Dotacje, poza programami krajowymi, nadal będą kierowane zgodnie z terytorialną lokalizacją przedsięwzięcia a nie siedzibą beneficjenta.

Jakie działania będą finansowane z poszczególnych programów?

PROGRAM INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO

Celem realizacji programu będzie wsparcie gospodarki efektywnie korzystającej z zasobów i przyjaznej środowisku oraz sprzyjającej spójności terytorialnej i społecznej.

Wsparcie przyznawane będzie na następujące przedsięwzięcia:

- **Oś priorytetowa I: Promocja odnawialnych źródeł, energii i efektywności energetycznej**

Przewiduje się wsparcie w szczególności na budowę oraz rozbudowę:

- 1) farm wiatrowych
- 2) instalacji na biomasę
- 3) instalacji na biogaz
- 4) sieci przesyłowych i dystrybucyjnych umożliwiających przyłączenia jednostek wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych do Krajowego Systemu Elektroenergetycznego
- 5) a także w ograniczonym zakresie, jednostek wytwarzania energii elektrycznej wykorzystujących wodę i słońce oraz ciepła przy wykorzystaniu energii geotermalnej.

Potencjalni beneficjenci oraz grupy docelowe:

W ramach priorytetu inwestycyjnego wsparcie przewidziane jest m.in. dla jednostek samorządu terytorialnego oraz działających w ich imieniu jednostek organizacyjnych, administracji rządowej oraz podległym jej organom, organizacjom pozarządowym, spółdzielniom oraz wspólnotom mieszkaniowym, a także przedsiębiorcom oraz podmiotom świadczącym usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych jednostek samorządu terytorialnego nie będących przedsiębiorcami.

- **Oś priorytetowa VI: Ochrona i rozwój dziedzictwa kulturowego**

W ramach inwestycji odnoszących się do ochrony dziedzictwa kulturowego wspierane będą projekty z zakresu ochrony, zachowania i udostępnienia, w tym turystycznego, zabytkowych obiektów o znaczeniu ponadregionalnym, dotyczące renowacji zabytków nieruchomych wraz z otoczeniem, konserwacji zabytków ruchomych i ich digitalizacji.

Ponadto promowane będą projekty, których jednym z elementów są zmiany techniczne istniejącej infrastruktury, poprawiające dostępność dla osób niepełnosprawnych.

Potencjalni beneficjenci oraz grupy docelowe

Beneficjentami w ramach priorytetu inwestycyjnego będą instytucje kultury, archiwa państwowe, jednostki samorządu terytorialnego, szkoły i uczelnie artystyczne prowadzone i nadzorowane przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego kościoły i związki wyznaniowe, organizacje pozarządowe, podmioty zarządzające obiektami indywidualnie wpisanymi na Listę Dziedzictwa UNESCO. Wsparcie będą mogły uzyskać również partnerstwa projektowe zawiązane przez uprawnionych beneficjentów

UWAGA

Jeszcze w tym rozdaniu można liczyć na program – Efektywne wykorzystanie energii

Inwestycje energooszczędne w małych i średnich przedsiębiorstwach.

Dotacje w wysokości 10% kapitału kredytu bankowego wykorzystanego na sfinansowanie kosztów kwalifikowanych przedsięwzięć

Beneficjenci: Zarejestrowane w Polsce mikroprzedsiębiorstwa, małe i średnie przedsiębiorstwa (zwane dalej MŚP), tj. przedsiębiorstwa zatrudniające mniej niż 250 pracowników, których roczne obroty nie przekraczają 50 mln EURO lub aktywa nie przekraczają wartości 43 mln EURO

PROGRAM INTELIGENTNY ROZWÓJ

Ten program zastąpi dotychczasowy Program Innowacyjna Gospodarka. Głównym celem będzie pobudzenie innowacyjności polskiej gospodarki, poprzez zwiększenie nakładów prywatnych na B+R oraz kreowanie popytu przedsiębiorstw na innowacje i prace badawczo-rozwojowe.

Przewidziane obszary wsparcia to:

- budowa nowych i wzmacnianie istniejących powiązań między sektorem nauki a przedsiębiorstwami,
- rozwój innowacyjności przedsiębiorstw,
- wzmocnienie jakości badań oraz pozycji krajowych jednostek naukowych w ramach Europejskiej Przestrzeni Badawczej.

Dofinansowanie kierowane będzie zwłaszcza na wsparcie całego procesu powstania innowacji od fazy pomysłu, poprzez działalność B+R, prototypowanie, aż po wdrażanie wyników badań.

KAPITAŁ LUDZKI – PROGRAM WIEDZA, EDUKACJA, ROZWÓJ

Ten program to zastępca bardzo popularnego wśród przedsiębiorców w latach 2007–2013 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Program ten będzie wspierać następujące obszary:

- zatrudnienie i mobilność pracowników,
- włączenie społeczne i walkę z ubóstwem,
- inwestowanie w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie,
- wzmacnianie sprawności i efektywności państwa.

Przykład : Oś IV Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa

Przykładowymi typami operacji będą:

- Wypracowanie nowych rozwiązań we współpracy z partnerem zagranicznym i ich wdrożenie
- Import, eksport nowych rozwiązań i ich zaadaptowanie oraz wdrożenie
- Konferencje / spotkania / warsztaty / seminaria
- Wizyty studyjne
- Prowadzenie badań i analiz
- Przygotowanie, tłumaczenie i wydawanie publikacji, opracowań, raportów
- Wsparcie sieci współpracy

Potencjalnymi beneficjentami w powyższych priorytety inwestycyjne (PI) będą:

- Podmioty publiczne
- Podmioty prywatne, czyli: *podmioty niepubliczne realizujące zadania publiczne, osoby fizyczne, osoby prawne oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, jeżeli przetwarzają dane w związku z działalnością zarobkową, zawodową lub dla realizacji celów statutowych (art. 3 ust. 2 ustawy). W praktyce są to np. banki, hurtownie, sklepy, stowarzyszenia. Ważne jest, że w takim przypadku administratorem jest właśnie ten podmiot, a nie osoba lub osoby kierujące podmiotem (np. dyrektor, zarząd spółki) lub też pracownik wyznaczony do realizacji czynności związanych z ochroną danych osobowych. Ponadto należy wskazać, że w przypadkach, gdy dane są przetwarzane w jednym z oddziałów,*

np. spółki, to administratorem danych jest sama spółka. [\[1\]](#)

Potencjalnymi grupami docelowymi działań realizowanych w powyższych PI będą:

- Instytucje i organizacje
- Przedsiębiorcy
- Indywidualne osoby

PROGRAM POLSKA CYFROWA

Powszechny dostęp do szybkiego internetu, e-administracja i e-integracja osób wykluczonych cyfrowo - te trzy obszary mają otrzymać wsparcie z Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa. W przeciwieństwie do większości programów na nową perspektywę, nie ma on swojego odpowiednika w latach 2007–2013.

Program będzie realizowany poprzez następujące priorytety:

1. **Zapewnienie pełnego dostępu do sieci szerokopasmowych.**
2. **Wzmocnienie zastosowania TIK w usługach publicznych:**
 - rozwój e-usług sektora publicznego;
 - tworzenie otwartych zasobów publicznych;
3. **Zwiększenie zastosowania TIK w małych i średnich przedsiębiorstwach:**
 - poprawa funkcjonowania i organizacji procesów zarządczych w przedsiębiorstwach;
 - wsparcie zastosowania TIK w produkcji i usługach;
 - wsparcie z zakresu e-handlu;
4. **Wzrost korzystania z TIK w grupach zagrożonych wykluczeniem cyfrowym;**
 - wsparcie na rzecz zwiększenia kompetencji cyfrowych;
 - wsparcie e-integracji nakierowane na grupy zagrożone wykluczeniem cyfrowym.

Beneficjenci Programu Polska Cyfrowa

- jednostki administracji rządowej oraz jednostki im podległe,
- jednostki naukowe,
- państwowe organizacje kultury,
- organizacje pozarządowe.
- przedsiębiorstwa.

PROGRAM POLSKA WSCHODNIA

Będzie to jeden z instrumentów realizacji najważniejszych celów rozwojowych określonych w obecnie konsultowanym projekcie zaktualizowanej Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego Polski Wschodniej do roku 2020.

POPW 2014–2020 to dodatkowy instrument wsparcia finansowego 5 województw Polski Wschodniej:

- lubelskiego,

- podlaskiego,
- podkarpackiego,
- świętokrzyskiego
- i warmińsko-mazurskiego,

który będzie uzupełnieniem i wzmocnieniem działań prowadzonych w ramach regionalnych i krajowych programów operacyjnych europejskiej polityki spójności, z których finansowane będą zasadnicze przedsięwzięcia rozwojowe.

Głównym celem Programu jest wzrost konkurencyjności i innowacyjności makroregionu Polski Wschodniej. Cel ten będzie realizowany poprzez koncentrację działań programu na:

- wsparciu w obszarze innowacyjności i B+R,
- wsparciu konkurencyjności przedsiębiorstw w szczególności w obszarze internacjonalizacji,
- wsparciu w zakresie poprawy efektywności układów transportowych miast wojewódzkich i ich obszarów funkcjonalnych,
- wsparciu w zakresie zwiększenia spójności wewnętrznej makroregionu.

PROGRAMY DOTYCZĄCE EUROPEJSKIEJ WSPÓLPRACY TERYTORIALNEJ

W wyniku dotychczasowych uzgodnień przewidziana została realizacja następujących programów współpracy transgranicznej z udziałem Polski:

- Polska(Województwo Zachodniopomorskie)- Niemcy (Meklemburgia/Pomorze Przednie - Brandenburgia),
- Polska (Województwo Lubuskie)- Niemcy (Brandenburgia),
- **Polska (Województwo Dolnośląskie i Lubuskie)- Niemcy (Saksonia),**
- Polska - Republika Czeska,
- Polska - Republika Słowacka
- Polska - Republika Litewska,
- Południowy Bałtyk (Polska - Szwecja - Dania - Litwa - Niemcy)

Polska będzie zarządzała 3 programami:

- Południowy Bałtyk (Polska - Szwecja - Dania - Litwa - Niemcy),
- Polska (Województwo Lubuskie)- Niemcy (Brandenburgia),
- Polska-Republika Słowacka.

Potencjalni beneficjenci programów współpracy transgranicznej to przede wszystkim:

- jednostki samorządu terytorialnego wszystkich szczebli,
- podmioty i jednostki organizacyjne powoływane lub tworzone przez państwo, wojewodów lub jest w celu świadczenia usług publicznych,
- pozarządowe organizacje non-profit,
- izby: gospodarcze, handlowe i rzemieślnicze,
- szkoły wyższe,

Tworzony jest nowy program Polska-Litwa-Rosja

Budżet Programu Litwa-Polska-Rosja wynosi 146 mln euro. Dotyczą one m.in. ochrony środowiska,

poprawy dostępności i jakości infrastruktury, turystyki, edukacji, ochrony zdrowia, działania centrów wspierających małe i średnie przedsiębiorstwa oraz rynek pracy. Ważnym celem jest także rozwijanie współpracy kulturalnej w regionach przygranicznych.

Wspólne, transgraniczne działania dotyczyć będą m.in. następujących zagadnień:

- wspieranie przedsiębiorczości, rozwój małych i średnich przedsiębiorstw, turystyki, kultury oraz handlu transgranicznego,
- ochrona dóbr naturalnych i dóbr kultury, zapobieganie zagrożeniom naturalnym i technologicznym
- wspieranie powiązań między obszarami miejskimi i wiejskimi,
- poprawa dostępu do sieci transportowych, informacyjnych i komunikacyjnych,
- gospodarka wodna, gospodarowanie odpadami oraz systemy energetyczne,
- rozwój i wspólne wykorzystanie infrastruktury, w szczególności w takich dziedzinach jak ochrona zdrowia, kultura i edukacja,
- współpraca administracyjna oraz integracja społeczności lokalnych poprzez realizację wspólnych działań dotyczących rynku pracy, promocji równouprawnienia (w tym równouprawnienia kobiet i mężczyzn), rozwoju zasobów ludzkich oraz wspierania sektora badawczo-rozwojowego.

RYBACTWO i MORZE

Program Operacyjny „Rybacko i Morze” na lata 2014–2020 współfinansowany będzie ze środków Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego. Prace nad założeniami tego programu są na razie w fazie przygotowawczej i brakuje informacji dotyczących podmiotów, do których będzie kierowany, a także obszarów tematycznych, jakie będzie wspierał.

Dotychczas poza działaniami związanymi wybitnie z rozwojem rybactwa oraz wyrównywaniem strat wynikających z ograniczania połowów program ten obejmował również następujące działania:

1. **Wspieranie dywersyfikacji działalności w ramach rybołówstwa przemysłowego i poza nim, wspieranie uczenia się przez całe życie i tworzenia miejsc pracy na obszarach rybackich**
 - A. Promowanie kapitału ludzkiego i dialogu społecznego
 - B. Ułatwianie różnicowania działalności i tworzenia miejsc pracy
 - C. Nowe formy dochodów

PROGRAM ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

Ten program kontynuuje założenia, które obowiązywały w latach 2007–2013. Program ukierunkowany będzie głównie na wzrost konkurencyjności rolnictwa z uwzględnieniem celów rolnośrodowiskowych. Planuje się również pogłębić regionalizację programu, czyli przekazać część kompetencji dysponowania środkami podmiotom niższego szczebla, które znają specyfikę i uwarunkowania danego regionu. Według informacji Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi PROW 2014–2020 będzie konsultowany do października, a do listopada ma być gotowa ostateczna jego wersja.

VIII.3.3 Rozwój przedsiębiorczości

Koszty kwalifikowane

1. koszty budowy lub modernizacji nieruchomości,
2. koszty zakupu nowych maszyn, urządzeń i wyposażenia, w tym oprogramowania komputerowego, do wartości rynkowej majątku,
3. koszty ogólne, bezpośrednio związane z przygotowaniem i realizacją operacji.

Beneficjenci

Osoba fizyczna, osoba prawna, jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, prowadząca działalność gospodarczą jako mikro- lub małe przedsiębiorstwo przez co najmniej dwa lata przed złożeniem wniosku o przyznanie pomocy. Warunek ten nie dotyczy operacji z zakresu odnawialnych źródeł energii.

Projekt "Transgraniczna kooperacja, wymiana doświadczeń i edukacja stowarzyszeń, związków i cechów w branży kamieniarskiej" jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz środków budżetu państwa przy wsparciu Euroregionu Nysa.